

Krajský úřad Ústeckého kraje

Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
odbor životního prostředí a zemědělství

Agentura ochrany přírody
a krajiny ČR
Kaplanova 1931/1
148 00 Praha 11 - Chodov

Datum: 12. října 2021
Spisová značka: KUUK/092221/2021/3/ZD-261
Číslo jednací: KUUK/137234/2021
Vyřizuje/linka: Mgr. Radovan Douša/595
e-mail: dousa.r@kr-ustecky.cz
Počet listů/příloh: 7/0

Rozhodnutí o povolení výjimky ze zákazů dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ve věci zamýšleného záměru na repatriaci druhu hořeček nahořklý (*Gentianella amarella*)

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, na základě žádosti podané dne 9. 7. 2021 Agenturou ochrany přírody a krajiny, se sídlem Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11, IČ: 62933591, ve věci povolení výjimky dle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon) ze základních ochranných podmínek zvláště chráněného druhu rostliny - hořečku nahořklého (*Gentianella amarella*), a to pro účely jeho repatriace v souladu se schváleným Záchraným programem pro hořečky – hořeček nahořklý (*Gentianella amarella*) a hořeček drsný Sturmův (*Gentianella obtusifolia* subsp. *sturmiana*) v České republice, vydává toto rozhodnutí.

VÝROK

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, jako orgán státní správy ochrany přírody a krajiny příslušný dle ustanovení § 77a odst. 5 písm. h) zákona, **povoluje** Agentuře ochrany přírody a krajiny, se sídlem Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11, IČ: 62933591 (dále jen AOPK ČR) **v ý j i m k u** ze zákazů ze základních ochranných podmínek zvláště chráněného druhu rostliny - hořečku nahořklého (*Gentianella amarella*), a to pro účely jeho repatriace v souladu se schváleným Záchraným programem pro hořečky – hořeček nahořklý (*Gentianella amarella*) a hořeček drsný Sturmův (*Gentianella obtusifolia* subsp. *sturmiana*) v České republice, vypracovaným Brabcem J. a Martincem P. v roce 2020, jehož nedílnou součástí jsou i jednotlivé přílohy, označené č. 1-10 (dále jen „záchranný program“), konkrétně pak k repatriaci daného druhu na lokalitu v tomto záchranném programu označenou jako č. 61, a to prostřednictvím výsevu semen sebraných na sousední zdrojové lokalitě č. 62 (obě v k. ú. Háj u Loučné pod Klínovcem). Výjimka se povoluje konkrétně ze zákazu sběru semen (vývojových stadií) a dále i ze zákazu poškozování jedinců (rostlin) či jejich jiného rušení ve vývoji v souvislosti s prováděním sběru semen resp. vytvářením a úpravou výsevných ploch, a to v souladu s § 56 odst. 1 zákona - v zájmu ochrany přírody.

Výjimka se povoluje za splnění následujících podmínek:

1. Realizace záměru je podmíněna současným prováděním všech potřebných aktivit (příprava cílové lokality, sběr a výsev semen, každoroční pravidelný monitoring a každoroční zajišťování vhodné péče o lokalitu po celou dobu platnosti a účinnosti vydaného rozhodnutí) jako nedílných součástí zamýšleného záměru tak, jak je požadováno v textu záchranného programu a jeho jednotlivých přílohách při současném dodržování či respektování v příslušných dokumentech (zejména přílohy č. 4, 9 a 10) uvedených doporučení a podmínek.
2. Sběr semen bude probíhat výlučně na lokalitě v rámci záchranného programu označené č. 62 a vymezené v příložených mapových podkladech, jež zahrnuje části p. p. č. 1170 a 1165 v k. ú. Háj u Loučné pod Klínovcem, pouze v době jejich zralosti a výhradně pro účely jejich následného výsevu na níže uvedenou sousední plochu (s cílem dosáhnout repatriace druhu), jež proběhne bezprostředně po sesbírání semen. Zamýšlený výsev proběhne na předem připravené plošce s optimálními podmínkami pro klíčení a růst hořečků, výhradně však v rámci lokality vymezené v předložených mapových podkladech a označené v záchranném programu č. 61 (část. p. p. č. 983/3 v k. ú. Háj u Loučné pod Klínovcem).
3. V konkrétním roce smí sběr semen proběhnout dále pouze v případě, že počet kvetoucích jedinců na předmětné lokalitě dosáhne počtu nejméně 500. V případě splnění výše uvedeného je možné sebrat vždy nejvýše 5% tohoroční úrody zralých semen na zdrojové lokalitě.
4. S ohledem na skutečnost, že plocha určená k repatriaci je současně významným biotopem celé řady dalších vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin, budou veškeré zamýšlené zásahy, které by mohly představovat riziko z hlediska možného poškozování jedinců jiných cenných či zvláště chráněných rostlinných taxonů, realizovány v termínech a způsobem, jež toto riziko minimalizuje. Tj. např. obnažování půdního povrchu zahrnujícího odstraňování stařiny a mechorostů, jež by mělo simulovat gapy v porostu, bude prováděno pouze ručně, za pomoci hrábí a výlučně v podzimním termínu (od druhé pol. září do prosince). Strojové vláčení či používání motorových vertikutátorů bude na dané lokalitě z důvodu předběžné opatrnosti vyloučeno. Ve výše uvedeném podzimním termínu budou probíhat rovněž ostatní potřebná managementová opatření (např. seč travního porostu). Mimo tento termín jsou v případě potřeby přípustné jen nutné, přesně zacílené zásahy, jejichž realizace nemůže vést k možnému poškozování jedinců cenných taxonů, spočívající např. v bodovém odstraňování jednotlivých jedinců invazních, expanzivních či jiných prokazatelně nežádoucích taxonů (ruční vytrhávání třtiny křovištní i s podzemními orgány).
5. O veškerých aktivitách souvisejících s povolenou činností (přípravě ploch, odběru semen, jejich výsevu, péči o lokality, monitoringu, realizovaných managementových opatřeních) a výsledcích všech těchto činností povede žadatel pravidelné záznamy, kde budou mimo jiné zaznamenávány termíny provádění jednotlivých aktivit, jejich průběh a výsledky, včetně fotodokumentace. Tyto záznamy pak budou za každý jednotlivý kalendářní rok formou písemné zprávy předávány (přednostně v elektronické podobě) nejpozději k 28. 2. roku následujícího zdejšímu úřadu. Výsledky každoročního monitoringu jedinců a populací druhu (stejně jako zaznamenané počty jiných významných druhů na obou lokalitách) budou ve výše uvedeném termínu rovněž pravidelně vkládány do NDOPu tak, aby byly bez zbytečných omezení dostupné všem relevantním orgánům ochrany přírody.
6. Realizace veškerých zamýšlených zásahů na obou výše uvedených lokalitách bude spolu se jmény (názy) osob, jež tyto zásahy budou provádět, s předstihem nejméně 7 dnů oznámena zdejšímu úřadu (e-mailem, přednostně na adresu rothanzl.j@kr-ustecky.cz a dousa.r@kr-ustecky.cz).

7. Výjimka se povoluje na dobu 10 let a vztahuje se na pracovníky AOPK a jí smluvně vázaných subjektů, popř. další poučené osoby v jejich doprovodu, jejichž jména (názvy) budou s předstihem nahlášena orgánu ochrany přírody. To vše za předpokladu, že realizace konkrétních činností představujících potenciální zásah do přirozeného vývoje některého zvláště chráněného druhu rostliny bude probíhat v souladu s pokyny odborně způsobilé osoby (kvalifikovaný botanik s výbornou místní znalostí – např. Ing. Čestmír Ondráček z Oblastního muzea v Chomutově, botanik z místně příslušného regionálního pracoviště AOPK, kompetentní pracovník krajského úřadu), popř. pod jejím přímým dohledem.

Dne 9. 7. 2021 podala AOPK ČR na zdejší úřad žádost o povolení výjimky dle § 56 zákona pro silně ohrožený druh rostliny – hořeček nahořklý (*Gentianella amarella*). Důvodem podání žádosti bylo provedení repatriace druhu na lokalitu označenou ve schváleném záchranném programu č. 61, přičemž jako zdrojová lokalita by měla být využita sousední lokalita označená č. 62, a to prostřednictvím sběru semen ze zdrojové a jejich následného výsevu na cílové lokalitě. Výjimka byla v případě daného druhu konkrétně požadována ze zákazu sběru, poškozování nebo jiného rušení ve vývoji a měla se vztahovat nejen na pracovníky AOPK ČR ale i jí smluvně vázané subjekty a poučené osoby v jejich doprovodu na dobu 10 let. Dopisem ze dne 14. 7. 2021 bylo účastníkům řízení a občanským sdružením oznámeno zahájení řízení v dané věci, současně jim byla oznámena skutečnost, že pro účely daného řízení byly shromážděny veškeré podklady a byla jim dána možnost se k těmto podkladům vyjádřit. K řízení se nikdo nepřihlásil ani nikdo z účastníků nezaslal žádné vyjádření.

Z podané žádosti vyplývá, že záměrem žadatele je realizace jednotlivých činností, jež jsou součástí schváleného záchranného programu pro výše uvedené druhy hořečků, v tomto případě pak konkrétně pokusu o repatriaci (resp. fakticky spíše posílení stávající populace) hořečku nahořklého na lokalitu „Kovářská, u Vápenky, palouk u bývalé vápenné pece“, jež je označena č. 61. Jedná se o dno bývalého lomu u bývalé pece vápenky u Kovářské, kde se druh v nedávné minulosti prokazatelně vyskytoval (poslední záznam o jeho výskytu je z roku 2011). Jeho populace však i tehdy byla velmi slabá a zahrnovala pouze jednotky kvetoucích jedinců, jež zde navíc nebyly zaznamenávány každoročně. Tato lokalita je však přesto zařazena do záchranného programu jako jedna z prioritních, i když je hodnocena jako lokalita „extrémně malá“ (patrně myšleno ve vztahu ke stávající populaci druhu). Výměra předmětné plochy se pohybuje řádově pouze ve stovkách m² a hostila slabou populaci cílového taxonu, jehož výskyt zde již ale v posledních 9 letech nebyl zaznamenán. Lokalita je porostlá druhově poměrně bohatými trávníky a je charakteristická výskytem několika zvláště chráněných a ohrožených taxonů, jež se jinak v Ústeckém kraji vyskytují vzácně – velmi vzácně. Ze zvláště chráněných druhů se přímo v ploše určené k repatriaci či jejím bezprostředním okolí stabilně vyskytuje např. pětiprstka žežulník (*Gymnadenia conopsea*), korállice trojklanná (*Corallorhiza trifida*), jednokvítka velevkvětý (*Moneses uniflora*), hadilka obecná (*Ophioglossum vulgatum*), prstnatec fuchsův (*Dactylorhiza fuchsii*) a krušík tmavočervený (*Epipactis atrorubens*), přičemž pětiprstka žežulník a jednokvítka velevkvětý jsou stejně jako hořeček nahořklý zařazeny v kategorii druhů „silně ohrožené“. Většina z uvedených taxonů je současně také uvedena v kategoriích C1 nebo C2 příslušného národního červeného seznamu. V Červeném seznamu květeny Ústeckého kraje (z roku 2019) jsou v kategorii C1 uvedeny dokonce 3 ze zde zjištěných taxonů (pětiprstka žežulník, korállice trojklanná a jednokvítka velevkvětý).

Výše uvedená plocha má však bezprostřední návaznost na velmi blízký, rozsáhlejší a perspektivní biotop druhu (lokalita č. 62), jež je vzdálen řádově pouze desítky metrů západním a severním směrem. V případě této druhé lokality se jedná o vápencem vysypanou cestu vedoucí z údolí potoka Černá Voda směrem k obci Kovářská. Hořeček nahořklý se v rámci lokality č. 62 vyskytuje na 2 dílčích plochách. Jedna z nich je tvořená úsekem turisticky značené cesty, druhá jen příležitostně využívanou pěšinou. I tato lokalita je

vegetačně a floristicky velmi pestrá (vyskytují se zde obdobné cenné a zvláště chráněné taxony jako na lokalitě č. 61 a navíc i některé další) a populace hořečku nahořklého jež hostí, jsou relativně bohaté a stabilní. Počty kvetoucích exemplářů se zde v jednotlivých letech zpravidla pohybují ve vyšších stovkách až několika tisících. Na druhou stranu jelikož jde o cestu, existuje zde zvýšené potenciální riziko určité nepříznivé události (spojené např. s její možnou předem neohlášenou a necitlivou úpravou či příliš intenzivním využíváním). I z tohoto důvodu lze dovozovat oprávněnost realizace zamýšleného záměru, jež by v případě úspěchu mohl přispět k opětovnému rozšíření populace druhu i do míst, kde by měla šanci i v případě takovýchto okolností přežít.

Pokusy o repatriace druhů či zakládání nových lokalit bývají často opatřeními, jejichž vhodnost a smysluplnost může být diskutabilní a platí to i v případě hořečků. Předložený záchranný program v rámci péče o předmětné taxony možnost jejich případné repatriace či posilování stávajících populací zahrnuje, a to zejména z důvodu pozorovaného často rychlého zániku některých populací. Tato aktivita je však (v případě, že se jedná o repatriaci) v předloženém záchranném programu podmíněna předchozím vypracováním studie proveditelnosti a vyžaduje nalezení vhodné dvojice lokalit, jež se nacházejí dostatečně blízko sebe (v textu záchranného programu je jejich vzájemná vzdálenost omezena na max. 15 km a příslušnost ke shodnému fyto geografickému okresu). Dále by se mělo jednat o lokality, jež mají obdobný charakter, tj. vyskytuje se tam zejména shodný či alespoň příbuzný typ vegetace (optimálně by měla tamní vegetace patřit ke stejnému svazu) a měly by se nacházet na stejném geologickém podkladě.

I když jsou populace v okolí Kovářské zařazovány do nominátního poddruhu *Gentianella amarella* subs. *amarella*, jedná se v případě lokalit č. 61 i 62 ve skutečnosti o taxon ne zcela jasného původu, na území ČR unikátní. Rostliny na daných lokalitách jsou charakteristické zejména nezvykle časným termínem kvetení, které probíhá cca o 6-8 týdnů dříve než je běžné a liší se i v některých kvantitativních morfolozických znacích (některé květy jsou větší, kališní ušty jsou často nepravidelné). Mimo jiné i z výše uvedeného důvodu tudíž odpadá varianta, aby byl druh na danou lokalitu repatriován (stávající populace byla posilována) z jiných (vzdálenějších) zdrojových populací, než jsou populace druhu v okolí Kovářské, jež vykazují výše uvedené odlišnosti. Zdejší úřad na základě znalosti obou lokalit (jsou mu známy zejména v souvislosti s tím, že lokalitu, jež obě předmětné plochy zahrnuje, aktuálně připravuje k vyhlášení formou maloplošného zvláště chráněného území) zastává názor, že obě lokality jsou si i přes ne zcela jednoznačné zařazení tamní vegetace do některého z fyto ceneologických svazů co se týče stanovištních podmínek i vegetace velmi podobné a mimořádně geograficky blízké. Lokalita č. 61 je totiž de facto jen sublokalitou (dílní lokalitou) v rámci rozsáhlejšího biotopu druhu v okolí bývalé vápenky u Kovářské. Náleží i do stejného fyto geografického okresu, konkrétně pak do okresu českomoravského oreofytika č. 85 – Krušné hory. Na zamýšlenou aktivitu tak může být z výše uvedených důvodů pohlíženo spíše než na repatriaci druhu v pravém slova smyslu též jako na posilování stávající populace druhu či rozšiřování lokality v souladu s přílohou č. 9 záchranného programu, což by splnění veškerých podmínek uvedených v příloze č. 10 nevyžadovalo, zejména by pak nebylo nezbytné předem vypracovat studii proveditelnosti ani by realizace záměru nebyla vyloučena v případě malých, plošně velmi omezených a izolovaných ploch s nejistou dlouhodobou perspektivou.

Krajský úřad na základě výše uvedených skutečností považuje navržený záměr z hlediska podpory místních populací daného druhu na první pohled za téměř optimální a skutečnost, že se jedná o plošně nevýznamnou (sub)lokalitu, nemusí hrát v tomto specifickém konkrétním případě podstatnou roli. Navíc v souvislosti s připravovanou zvláštní územní ochranou předmětných biotopů je možné do budoucna ve spojení s realizací vhodných managementových opatření docílit i jejího určitého rozšíření. V daném případě by se tedy mělo dle názoru orgánu ochrany přírody jednat o realizaci záměru v zájmu ochrany přírody, konkrétně pak v zájmu podporovaného zvláště chráněného taxonu, jež na území ČR patří

dle aktuálního červeného seznamu k druhům kriticky ohroženým, tj. druhu rostliny potenciálně přímo ohroženého vyhynutím, a to v souladu se zpracovaným a schváleným záchranným programem pro daný taxon.

Určitou komplikací pro jeho realizaci však může být fakt, že obě, tedy zdrojová i cílová lokalita, jsou významným biotopem i dalších cenných a zvláště chráněných druhů rostlin (viz výše), včetně těch, jež jsou v Ústeckém kraji jinak mimořádně vzácné a v jejichž případě by zvažované disturbanční zásahy a následný management lokality mohly za určitých okolností znamenat i nedovolený zásah do jejich přirozeného vývoje. Žadatel si totiž v souvislosti s realizací záměru požádal pouze o povolení výjimky dle § 56 zákona pro hořeček nahořklý, nikoli však pro další, záměrem potenciálně rovněž dotčené, zvláště chráněné druhy. I přes tuto skutečnost však lze dle názoru zdejšího úřadu případná rizika účinně minimalizovat stanovením vhodných podmínek.

K tomuto účelu směřuje zejména podmínka č. 4, jež pro realizaci z pohledu ostatních ohrožených taxonů potenciálně rušivých zásahů, které jsou zjevně nezbytnou součástí záměru směřujícího k úspěšné repatriaci druhu, stanovuje určitá, poněkud přísnější, pravidla. Mezi takové aktivity lze zařadit jednak činnosti, jež by měly simulovat gapy v porostu a provádění potřebných managementových zásahů. Za účelem minimalizace rizika případných negativních dopadů na ostatní zvláště chráněné taxony je nezbytné zejména vhodné načasování těchto činností tak, aby pokud možno nekolidovaly s obdobím dlouhivého růstu nadzemních částí rostlin, jejich kvetením a tvorbou plodů, tudíž jejich realizaci je třeba soustředit do podzimního období. Je třeba vzít v úvahu i skutečnost, že dle našich pozorování mnohé z předmětných rostlinných druhů na dané lokalitě kvetou až v dosti pozdních termínech, zejména v měsících červenec – srpen. Tyto zásahy tudíž není možné provádět dříve než v druhé pol. září, kdy již lze předpokládat tvorbu a alespoň částečnou zralost semen u většiny cílových taxonů. To by však nemělo představovat nějaké zásadní omezení pro realizaci potřebných zásahů ve prospěch hořečků, neboť ty zde rovněž často kvetou už zhruba uprostřed léta a v průběhu září pravděpodobně ještě dozrávají jejich semena. Současně, jelikož se jedná o poměrně vysoko položené plochy v Krušných horách (jejich nadm. výška se blíží 900 m. n. m.) a jsou situovány v údolí (kryté před větrem), nepovažujeme za příliš reálné zásahy směřující k přípravě lokalit na výsev či za účelem zajištění vhodného obhospodařování lokality, provádět v zimě, v předjaří či na poč. jara. Je zde totiž předpoklad stabilního výskytu sněhové pokrývky po většinu období cca od prosince do dubna a po jejím roztátí lze tak již předpokládat velmi rychlý nástup vegetačního období spojeného s rašením a růstem příslušných rostlin. Pouze v situaci, že by se v lokalitě začaly šířit nějaké invazní či expanzivní taxony, jež by v případě svého významnějšího rozšíření mohly představovat pro populace buď hořečků nebo ostatních cenných rostlinných taxonů reálnou hrozbu (např. v případě šíření třtiny křovištní, ostřice třeslicovité či jiných obdobných, konkurenčně zdatných rostlin, jež je obtížné resp. nemožné potlačit pouze realizací zamýšlených managementových zásahů v podzimním termínu), je možné případné zásahy cílené právě přímo a výhradně na jedince takových rostlin provádět i v jiných termínech (dle potřeby). V úvahu by mohlo připadat konkrétně např. cílené vytrhávání třtiny křovištní, pokud by se na lokalitu začala rozšiřovat. Z důvodu předběžné opatrnosti a minimálně do určité míry omezené kontroly nad činností motorových vertikutátorů a jiných obdobných strojů a současně s přihlédnutím k výměře předmětných ploch považujeme rovněž za vhodné veškeré potřebné zásahy zde provádět jen za pomoci ručních nástrojů. Kromě toho žadatel požadavek na využívání jiných než ručních nástrojů (nůžky, kovové hrábě) v podané žádosti ani neuvádí.

Podmínka č. 1 pak zaručuje komplexní realizaci všech potřebných opatření, tedy nejen vlastní přípravu ploch a provedení samotného výsevu, ale rovněž dlouhodobé zajištění vhodné péče o předmětné plochy a potřebného pravidelného monitoringu jak samotné populace předmětného druhu, tak i vlivu jednotlivých zásahů na jeho biotop a ostatní ohrožené druhy na lokalitě. Bez přípravy lokalit na výsev, současného zajištění

dlouhodobého vhodného managementu a pravidelného monitoringu by realizace záměru zřejmě neměla žádný podstatný přínos a k naplnění podmínek daných § 56 zákona, za kterých je výjimku možné povolit, by nemuselo dojít.

Další podmínky rozhodnutí jednoznačně vymezují zdrojovou a cílovou lokalitu záměru, včetně stanovení podmínek pro vlastní sběr i výsev semen. Semena je totiž třeba sbírat až ve stadiu dostatečné zralosti a jejich výsev má smysl pouze do předem připravených ploch, kde aktuálně panují vhodné podmínky pro jejich klíčení a růst hořečků. Aby nedošlo k případnému narušení přirozeného vývoje populace na zdrojové lokalitě či její semenné banky, byla ve shodě s návrhem žadatele stanovena podmínka, že odběr semen bude v konkrétním roce umožněn pouze v případě, pokud zde počet kvetoucích exemplářů neklesne pod 500, k čemuž dle dat z pravidelného každoročního monitoringu od roku 2006 ještě nedošlo. Takováto skutečnost by tudíž mohla naznačovat i možnost, že ačkoli je velká fluktuace v počtu kvetoucích jedinců v případě daného striktně dvouletého druhu rostliny běžná, jeho populace na lokalitě č. 62 mohla nastoupit trajektorii nepříznivého vývoje a jakýkoli zásah do jejího reprodukčního cyklu by tak mohl být za určitých okolností rizikový a spíše nežádoucí. Dále by z výše uvedených důvodů nemělo být v konkrétním roce sebráno více než 5% aktuální produkce zralých semen, přičemž tento limit rovněž vycházel z návrhu žadatele a orgán ochrany přírody jej považuje za akceptovatelný.

Za účelem kontroly realizace záměru a plnění stanovených podmínek ze strany orgánu ochrany přírody bylo žadateli uloženo s dostatečným předstihem oznamovat zdejšímu úřadu jednak jména či názvy osob, jež budou povolené zásahy v konkrétních termínech provádět a dále v podm. č. 5 je po něm požadováno vedení pravidelných záznamů o všech prováděných aktivitách včetně fotodokumentace a jejich zasílání zdejšímu úřadu formou každoroční písemné zprávy. Výsledky prováděných monitoringů pak je třeba pravidelně vkládat do NDOPu, jako ze strany orgánů ochrany přírody i dalších osob hojně využívané databáze dat o výskytu jednotlivých druhů tak, aby data o početnosti populací hořečků v průběhu celého experimentu, popř. i dalších významných druhů na předmětných lokalitách, byla snadno a bez zbytečných omezení dostupná orgánům ochrany přírody pro výkon jejich přenesené působnosti, popř. dalším osobám, jež by je mohly využít např. pro výkon své odborné (neziskové) činnosti.

V případě hořečku nahořklého se jedná o dvouletou, monokarpickou rostlinu, rozmnožující se generativně, přičemž při něm hraje zásadní roli semenná banka, ve které zůstávají semena klíčivá po dobu několika let. Jejich klíčení a zejména uchycování rostlin pak velmi významně závisí na aktuálních podmínkách na stanovišti a zdaleka k němu nemusí úspěšně dojít v každém kalendářním roce. Z tohoto důvodu není možné tyto zásahy hodnotit a posuzovat jejich úspěšnost v horizontu jednoho či několika málo let, a je nezbytné se takovou aktivitou zabývat a vyhodnocovat jí po delší dobu. Žadatel požádal o povolení výjimky na dobu 10 let. Tento časový úsek považuje i orgán ochrany přírody z hlediska realizace a vyhodnocení úspěšnosti daného záměru za přiměřený.

Z důvodu předběžné opatrnosti (s ohledem na význam předmětné lokality z hlediska výskytu i dalších cenných druhů) je však za těchto okolností třeba, aby realizace konkrétních činností, jež mají potenciál zasáhnout do přirozeného vývoje i jiných zvláště chráněných taxonů, probíhaly v souladu s pokyny odborně způsobilé osoby – kvalifikovaného botanika s výbornou místní znalostí – nejlépe např. Ing. Čestmíra Ondráčka z Oblastního muzea v Chomutově, popř. botanika z místně příslušného regionálního pracoviště AOPK či kompetentního pracovníka krajského úřadu), popř. pod jejím přímým dohledem. Realizace některých zásahů, jež by potenciálně připadaly v úvahu, totiž za určitých okolností může vést např. k mechanickému poškozování jedinců vybraných cenných a zvláště chráněných druhů či jejich biotopu (a to i např. prostřednictvím šíření nežádoucích konkurenčně zdatných, expanzivních taxonů do vytvářených gapů).

S ohledem na výše uvedené skutečnosti a v případě dodržení stanovených podmínek daných výrokovou částí tohoto rozhodnutí dospěl orgán ochrany přírody k závěru, že případný negativní vliv záměru na stávající zdrojovou populaci hořečku nahořklého, tak i dalších zvláště chráněných či ohrožených druhů, jež se na obou dílčích lokalitách vyskytují, bude akceptovatelný a neovlivní zachování příznivého stavu jejich předmětu ochrany. Současně je realizace daného záměru, jehož cílem je posílení stávající populace hořečku nahořklého na lokalitě u bývalé vápenky nedaleko Kovářské, a to prostřednictvím jeho repatriace na dílčí plochu v rámci dané lokality, odkud již druh zřejmě díky existenci jen velmi malé populace vymizel a kde lze současně dosud předpokládat existenci vhodných podmínek pro jeho výskyt, jednoznačně v zájmu jeho ochrany. V této souvislosti je třeba rovněž přihlídnout k faktu, že stávající populace hořečků je zde situována zejména v prostoru stávající cesty, a je tedy potenciálně ohrožená v souvislosti s její možnou budoucí úpravou či se změnou v jejím využívání. Jelikož se jedná dle zákona o silně ohrožený druh a dle příslušného červeného seznamu dokonce o taxon zařazený mezi druhy „kriticky ohrožené“, tj. v podstatě za určitých okolností přímo ohrožený vyhynutím, lze považovat promyšlené a dobře naplánované pokusy o podporu či repatriaci jeho populací na prokazatelně vhodné lokality jednoznačně za činnost v zájmu ochrany přírody. Potřebnou minimalizaci dopadů jak přímo na zdrojovou populaci hořečku, tak i případně na další zvláště chráněné a ohrožené taxony, zajistí dodržování stanovených podmínek rozhodnutí, při kterém lze takové významné negativní dopady prakticky vyloučit. Jelikož v případě hořečku nahořklého se nejedná o druh chráněný na základě práva evropských společenství, postačí ke splnění zákonných podmínek pro povolení výjimky dle § 56 zákona pouhá existence převahy jiného veřejného zájmu, převažujícího nad zájmem ochrany přírody, nebo, jako v tomto případě skutečnost, že se jedná o činnost prováděnou v zájmu ochrany přírody. Správní orgán proto žadateli po posouzení žádosti, prostudování dostupných podkladů a na základě znalosti předmětných území výjimku ze zákazů za stanovených podmínek povolil a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části rozhodnutí.

POUČENÍ

Proti tomuto rozhodnutí mohou účastníci řízení podat podle § 81 správního řádu odvolání, ve kterém se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení, a to k Ministerstvu životního prostředí podáním učiněným u Krajského úřadu Ústeckého kraje. Za počátek lhůty se považuje den následující po dni oznámení tohoto rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

RNDr. Tomáš Burian
vedoucí oddělení životního prostředí

Rozdělovník

Účastníkům řízení a občanským sdružením (do vlastních rukou)

AOPK ČR
Město Loučná pod Klínovcem
vlastní